

tájékoztató szolgálnak. Mindazok a használatok, melyek a fennvázoltak szerint „már ritkítás” számba mennek, amelyek tehát a lombkorona fokozatos megbontását vonják maguk után s a záródás bizonyos megszakításával járnak (a vágásforduló korát megelőző 10—15 évvel) főhasználat jellegűek. Mindazokat az erdőrészteket tehát, amelyekben ilyen használatokat tervezünk, a főhasználati tervben és nyilvántartásban kell előírni, illetőleg a bennük fogantatott főhasználatokat ott kell nyilvántartani és a falómeget pontosan kimutatni.

A szálalóvágásos gazdasági eljárásnak az üzemterv keretébe való beillesztése, nyilvántartása ezek szerint nehézségekbe nem ütközik, ha a gazdaságot őröztető megértéssel és körültekintéssel, főleg pedig kellő lelkiismeretességgel jár el.

A szálerdők felujtásához.

Irta: Stark Dezső.

Midőn erdőművelésünk terén korszakalkotó újítások megvalósításához kezdenénk, azok tökéletesítése céljából egy, bár jelentéktelennek látszó, valójában mégis igen lényeges dologra akarom felhívni szaktársaim figyelmét.

Több mint 20 éve erdőszkedem már síkföldön és itt általában azt tapasztalom, hogy a szálerdők kihasználásánál a levágott fák tuskóit visszahagyják és azokat csak később, olykor évtizedek múlva szedetik ki, külön: *tuskóirtási* művelettel.

Ez alól kivétel csak a mezőgazdasági közteshasználattal való felujtásoknál történik.

Hegyvidéken, sőt dombos oldalakon is, ahol t. i. vizmosások, talajomlás, kőgörgetegek károsításaitól kell tartani: ez az eljárás indokolt, sőt szigorú követelmény is; de itt a Dunántul síkvidékein és pláne az Alföldön nemcsak szükségtelen, sőt határozottan káros és észszerőtlen is. A szálerdő tuskói ugyanis akadályai a tökéletes felujtásnak, akadályai a közlekedésnek és visszamaradásuk igen jelentékeny fatömegvesztést is okoz. Egyetlen hasznuk csupán abban nyilvánul, hogy a fák *döntését* sokkal könnyebb *irányítani*

tuskók nélkül, mint tuskóval együtt, vagyis irtva. Ennek az előnynek az értékét azonban devalválja az a körülmény, hogy viszont a tuskókat sokkal nehezebb kiszedni külön, mint a fa hatalmas emelője segítségével.

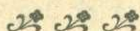
Szerény nézetem szerint szükséges volna rendeleti utasításba foglalni, hogy *a síkföldi szálerdők eltávolítandó, vágásra érett fái mind gyökerestől irtandók és a tuskók, gyökerek gödrei azonnal elsimitandók*. Ezáltal nemcsak arra nyílnék mód, hogy a felporhanyult talajfolton a közeli fák magja kedvező felujulási ágyat találna, de ettől eltekintve, esetleg kíváncsú idegen fák közbe-telepítésére is nagyon alkalmas lehetőséget szolgáltatnának ezek a tuskófeltok, melyekbe akár magról, akár csemetékkel könnyű volna elegyítéseket foganatosítani.

Ha e kérdés terén kissé messzebbre tekintünk, ugyanitt nem lesz nehéz felismernünk a már sokat panasztolt *gyertyántelepülés* és térfoglalás egyik okozóját, előmozdító tényezőjét is.

Képzeljünk magunk elé egy kihasznált és természetes uton a legjobb sikerrel felujított tölgyest. Az ujjulat szépen cseperedik és oly sűrű, hogy apró lombocskáik zárt ernyője máris teljesen betakarja a talajt. Csak a letarolt óriások tuskói rikitanak, szemetbántó változatosság gyanánt, olyikuk sok négyzetméter területet hagyván maga körül felujulatlanul. Ezeket a tuskókat majd csak akkor távolítják el az erdőből, ha már gyökérzetük egészen elpusztul, sőt maguk a tuskók is korhadni kezdenek. Addig azonban sok év mulik, olykor évtizedek is eltelnek! Ez idő alatt a fiatalos magasba nő és lombsátrával beárnyékolja már a tuskófeltokat is úgy, hogy az erdész ilyenkor a tuskók eltávolítása után sem gondolhat többé arra, hogy azok helyén valami fát telepíthessen; a tuskófeltok tehát üresen maradnak. Dehogy! Nemde jól tudjuk azt, hogy a gyertyánfa apró magjait a szelek, viharok, záporosók, sőt néha a madarak is messze elszállítják; leggyakoribb jelenség ez éppen a kihasználás előtt álló, ritkás, síma talaju öreg tölgyesekben, melyeknek visszamaradó tuskói körül mindig rejtőzködik egy-két gyertyánmag. Mig azonban áll az anyaerdő, illetve mig az ujjulat be nem árnyékolja a tuskófeltokat, addig a gyertyán életre nem kelhet, mert a tulságos vilá-gosság, a védtelen szabad állás nem neki való. Annál inkább

kedvező rá nézve az idő és alkalom akkor, midőn a tuskók kiirtatván, azok gödre szépen porhanyitva, gazdag televénnel tölteik meg és ezt a kívánatos, jó magágyat a magasba törő fiatal tölgyes lombkoronája zárja el a nap égető, fényes sugaraitól. Most aztán hamarosan életre is kél a gyertyánnak régóta szunynyadó magva és kedvező helyzetében szinte rohanva tör elő, és versenyre kél a tölgygel. De a verseny csak addig tart, míg el nem éri annak koronáját; akkor aztán szinte ijedten húzódik vissza és vesztve marad az ő rejtélyes sötétségében, érezvén, hogy nyílt harcra képtelen az óriással szemben, tehát alattomosan: magjaival aknázza azt alá.

Igy terjed a gyertyán, mert felületességünkkel magunk mozditjuk elő annak terjeszkedését!

Egyszerű helyi fatermési táblák.

Irta: *Bund Károly.*

Az új erdőrendezési utasítás 2. oldalán az eddig használt Feistmantel-féle általános fatermési tábla helyett az újabbkori német fatermési táblák használatát ajánlja, anélkül, hogy azokat felsorolná. E helyett utal az Erdészeti Lapok 1916. évi I. füzetére, amelyben *Fekete Zoltán* tüzetesen foglalkozik a fatermési táblák kérdésével és igen bő jegyzékét adja az idevonatkozó német műveknek.

Habár tehát meg van adva a módja, hogy az érdeklődők tájékozódjanak a német irodalom idevonatkozó termékeiről, mégis gyakran érkeznek kérdezősködések az Országos Erdészeti Egyesülethez, hogy mely fatermési táblák használata ajánlatos s így talán nem felesleges, ha itt legalább azok címét ismétlem meg, amelyek több fanemre terjeszkednek ki és általánosabb használhatósággal bírnak. Ezek a következők:

1. Dr. Adam Schwappach: Ertragstafeln der wichtigeren Holzarten in tabellarischer und graphischer Form. Neudamm, 1912. Neumann J. kiadása. (Nyír, bükk, tölgy, éger, lucz, erdei- és jegenyefenyő-szálerdőre.)

2. Ertragstafeln zum Gebrauche bei der Forsteinrichtung.